Ч. 29 (11.283). Львів, середа 8. лютого 1928 Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В справі оголошень звертатися до адміністрації. Ціна одного примірника 20 сот.

18

Львів, 7. лютого 1928.

Українське Національно-Демократичне Обєднання виступає до виборчого бою у виборчому фронті з іншими українськими політичними організаціями та як представництво більшости українського громадянства в союзі (в бльоку) з іншими непольськими народами.

Польська виборча система (виборча ординація та виборча геометрія) дає запоруку виборчих успіхів лише великим виборчим партіям або союзам (бльокам) політичних організацій. Слабкі, невеличкі і роздрібнені партії чи групи є згори засуджені на малі успіхи.

Маючи це на увазі Українське Нац.-Демокр. Обєднання повело рівнобіжну акцію в справі створення одноцілого українського виборчого фронту з одного боку і звязання його з великим бльоком непольських народів з другого. Навпаки, змаганням нашого національного і соціяльного противника було за всяку ціну довести до того, щоби український нарід пішов до виборів розбитий на безліч партій і груп, розпорошений між кілька виборчих лист. Скоро тільки стало відомим, що Обєднання веде широко закроєну консолідаційну акцію, національну і міжнаціональну, в польському таборі повстав переполох, знялася тривога. Всі польські чинники від „перестерог" перейшли до погроз, називаючи консолідаційну акцію обєднанням „протидержавних" елементів, „заговором" проти польської держави, який треба знищити в зародку шляхом диверзійної акції в нутрі поодиноких громадянств. І ми бачили, як розвалилася та диверзійна акція, як залякувано поодинокі партії, як торощено „шовінізм меншостей", як тупцьовано біля темної жидівської (хасидської) маси, як творено диверзійно-хлібоїдські ватаги серед українців і білорусів, як підсичувано амбіції поменших українських партій. Одночасно Обєднанню зроблено закид, що — мовляв — воно єднається з жидівською й німецькою буржуазією, що воно пішло на службу жидівського купецтва та німецьких фабрикантів і землевласників.

А всі ті заходи мали одну мету: посіяти недовіря серед українських партій і тимсамим розбити українське громадянство на безліч виборчих груп, які — поборюючи себе взаїмно, далиб спромогу полякам вибрати з українських і білоруських земель під Польщею ще більшу чисельно польську парляментарну репрезентацію, як це їм забезпечує некорисна для українців виборча ординація і штудерна виборча геометрія.

Теперішні вибори мають для нас особливше значіння. Через вибір якнайбільшої кількости українських представників до сойму і сенату ми маємо: 1) ствердити характер українських земель під Польщею, 2) маємо здобути свою повноправну національну репрезентацію і 3) маємо здобути вільну парляментарну трибуну.

Ясно, що чим меншою чисельно вийде з виборів українська парляментарна репрезентація, а більшою польська з української території під Польщею, тим більше сумнівним для світа буде характер українських земель. Це вже не буде українська національна територія під Польщею, тільки щонайменше „мішана", польсько-українсько-жидівська область, про що польська пропаганда трубить вже віддавна.

Не можна сказати, щоби поляки у своїх змаганнях уже частинно не осягнули великих успіхів. Справді вдалося їм розбити непольські громадянства, розпорошити українські, білоруські і жидівські політичні групи, поставити їх у виборчій боротьбі проти себе, щоби усунути всі перепони, які стояли їм завадою на шляху до побіди.

У висліді маємо звужений український виборчий фронт і частинно звужений бльок непольських народів. До українського виборчого фронту під проводом Обєднання приступив Селянський Союз та безпартійні волинсько-холмські діячі. Соціялісти-радикали і соц.-демократи відмовилися від спільного українського фронту, не говорячи вже про інші українські партії і групи, більш на ліво посунені.

Більші наслідки дали заходи біля створення виборчого бльоку непольських народів, до якого приступили з білоруських партій: Сел. Союз, Християнська Демократія і Православна Демократія, з жидівських партій: радикальні сіоністи б. Конгресівки і Східних Земель (Волині, Холмщини, Підляша, Полісся і Білоруси) зі спорідненими демократичними угрупуваннями та всі німецькі партії і групи за винятком соціялістів які приєдналися до ППС. Одначе вже нині німецькі соціялісти розчарувалися. Вони жаліють свого кроку. **Листа непольських народів одержала число 18.** Поборюють її тепер уже не лише всі польські чинники, не лише їх „диверзійні" прислужники (хлібоїди від Даниловича до Антона Васильчука), але і всі українські партії, що під впливом тих чи інших сил пішли на самостійно-сепаратистичну виборчу акцію. Завзяту бортьбу проти 18-ки ведуть не лише „чисті" інтернаціоналісти (комуністи і сель-робівці), але й соціялістичні партії з національним підкладом (радикали і есдеки).

Якіж аргументи висувають українсько-інтернаціональні партії проти 18-ки, а радше проти Українського Нац.-Демокр. Обєднання? Вони розсівають демагогічні підозріння і закиди, що це — мовляв — союз „меншостевої буржуазії", що Обєднання пішло на службу німецькій і жидівській буржуазії, німецьким фабрикантам і жидівським купцям, що воно „запродалося" німецько-жидівським капіталістам.

В своїй політичній тактиці Обєднання, як понадклясова партія, звязуючись з іншими народами для цілей переходових не виходить з пролетарського чи буржуазного становища, лише зі становища доцільности і користности для українського народу, як цілости. Чи українці північних земель, беручи в 1922 р. участь у виборах у союзі з іншими непольськими народами, кепсько на тому вийшли, чи вони щонебудь на тому втратили, чи зискали? В 1922 р. завдяки одному національному фронтові і бльокові непольських народів північні українці не лише не допустили в 1922 р. до вибору ані одного польського кандидата на Волині, але й здобули українське парляментарне представництво для Холмщини і Підляша, для земель, які від хвилі повстання польської держави уважаються „чисто польськими". Від 1922 р., на протязі останніх пяти літ відносини для нас не лише не покращали, але значно погіршилися. Отже єдиний національний фронт і виборчий союз з іншими непольськими народами був тепер тимбільше конечний. І „пролетарська непорочність" тут ні при чому. Хіба немає більших і послідовніших соціялістів та пролетарських пророків, як комуністи, а вониж є в порозумінні і союзі з Німеччиною, з німецькою буржуазією і на всякі лади заходяться біля такогож порозуміння з буржуазією французькою, американською, англійською! Чому бо таки.. союз є для них корисний.

Німці і жиди в Польщі є народами атериторіяльними (за винятком шлеських німців). Допомагаючи їм здобути свою репрезентацію, ми тимсамим зменшуємо репрезентацію польську, ми доказуємо, що думки про національну польську державу є пустими мріями, ми в деякій мірі обезсилюємо польський пястук, звернений проти нас. Бо на парляментарній арені німці і жиди (маємо на думці справдішніх польських жидів), якщо не будуть за нами, то певно не будуть проти нас. Зрештою, чи корисніше для нас було би, колиб замісць жидівських і німецьких послів їхні місця заняли поляки?

Хтось може сказати: нам байдуже, хто сидітиме в польських законодатних установах. Коли так, то чому всі українські партії беруть участь у виборах? Видно, що всі вони привязують вагу до парляментарної трибуни, як не безпосередньо, то посередньо. А коли так, то й не може нам бути байдужим, хто засяде в соймі і сенаті.

Бльок непольських народів не лише не приносить нам ніякої шкоди, в нічому не змінює нашої політичної лінії, не підриває наших змагань, але — навпаки — звязує нас з іншими народами, виводить нашу національну політику на ширший шлях та створює більші можливости виборчих успіхів, — як для нас, так і для наших союзників.

Всі закиди проти бльоку є пустою демагогією, на яку все наше свідоме громадянство повинно дати гідну, активну відповідь, голосуючи в днях виборів до сойму і сенату на 18-ку.

Індія кипить.

Представники англійського уряду, що є членами т. зв. конституційної комісії для індійського законодавства, появились у Бомбаю, мов червона плахта на арені биків. Індійське населення зустріло їх приїзд величезними протидержавними демонстраціями, що охопили різні міста. У Бомбаю вулична юрба вибивала шиби тих крамниць, яких власники не хотіли зачиняти на знак солідарности із демонстрантами. Туземці приготовили велику маніфестацію із жалібними прапорами, щоби зустріти англійську делегацію вже в пристані. Англійцям допомогла буря, що не дала змоги зорганізувати походу.

У Мадрасі прийшло до збройного конфлікту між вуличною юрбою і поліцією, яка почала стріляти. У Калькуті обкидали камінням місцеву залізницю та трамваї і військо мусіло втихомирювати вулицю панцирними автами, з наїженими скорострілами.

У Бомбаю голова англійської комісії Джон Сімон прийняв делегатів поневолених небраманів і магомеданців, що висловили жалі т. зв. меншостей і виїхав до Дельгі. У Мадрасі на другий день повторились кріваві сутички з поліцією. Почалось від бійок між двома противними партіями демонстрантів; поліція, вмішавшись у це, почала стріляти і вбила чимало осіб. На це юрба відповіла бунтом і поліція, безсила, мусіла покликати на підмогу військо.

У Калькуті проголошено страйк на знак протесту. У бідних дільницях населення обкидувало камінням авта та трамваї, так, що до них мусіли додати поліційну сторожу. Є чимало ранених поліцаїв і студентів, які вибивали шиби в будинках навчання.

До останньої хвилини нема ще звістки, чи англійська влада дала собі раду з настроями населення. Індія бунтується не перший раз і не останній; так само Англія не вперше і не в останнє приневолена рятувати там свій престиж і свій „стан посідання" найгострішими засобами террору, щоби накинути свої суспільні реформи.

Провідник англійської робітничої партії Мекдональд протестує в отвертім листі до індійської преси проти безглуздої агітації націоналістів, що своєю поведінкою стоять на перешкоді признання Індії права на самоуправління як домінії.

Пречистий документ.

В наші руки попав таємний обіжник T. S. L. до всіх римокатолицьких парохіяльних урядів у справі шкільного плебісциту. В ньому є й інструкція, як підготовляти декларації за „польонізацією українських шкіл. Зміст цього обіжника такий вимовний, що не вимагає з нашого боку ніяких коментарів ні освітлення. Обіжник говорить сам про себе. При цьому зазначуємо, що всі підчеркнення в тексті обіжника, який містимо в цілости і в оригіналі, є наші.

Zarząd Główny T. S. L. Sekcja Wschodnia we Lwowie.

L. 172/28 Lwów, dnia 21.I. 1928.

Okólnik Nr. VII.

Plebiscyt szkolny

Ściśle poufne!

Do Wielebnych Urzędów Parafjalnych Obrządku Łacińskiego w Archidjecezji lwowskiej.

Pozwalamy sobie zwrócić się do Wielebnych Księży Proboszczów z usilną prośbą o poparcie akcji zbierania deklaracji szkolnych za państwowym językiem nauczania.

W sprawie tej wydaliśmy do Kół TSL. okólnik, z którego przytaczamy poniżej najważniejsze ustępy:

Podobnie jak w roku ubiegłym koniecznem jest gorliwe zajęcie się zorganizowaniem zbierania deklaracji szkolnych, tem więcej, że jest to prawdopodobnie ostatni rok obowiązywania ustawy z 31.VII. 1924 r. w

formie dotychczasowej i zanosi się na to, że coroczne powtarzanie plebiscytu szkolnego zostanie prawdopodobnie albo rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej albo ustawą na szereg lat zawieszone, a wskutek tego obecny stan rzeczy pogorszony jeszcze tegoroczną bardzo intenzywną akcją ruską, będzie na szereg lat ustalony. Musimy przeto wszelkiemi siłami dążyć do tego, aby nietylko nie dopuścić do pogorszenia istniejącego stanu, ale przeciwnie, ile możności go polepszyć.

Wchodzą tu w grę trzy kategorje szkół: 1) Szkoły polskie lub dwujęzyczne w których Rusini wnieśli przed dniem 31.XII. 1927 deklaracje, żądając wprowadzenia języka wykładowego ruskiego; 2) Szkoły ruskie w których należy dążyć do ich utrakwizacji: 3) Szkoły zutrakwizowane przedtem polskie, w których należy dążyć do przywrócenia istniejącego poprzednio wykładu polskiego. W pierwszej kategorji szkół idzie o zapobieżenie pogorszeniu istniejącego stanu rzeczy, w drugiej i trzeciej o jego polepszenie. Termin wnoszenia deklaracyj za językiem państwowym upływa 30.IV. 1928, porządanem jest jednak ukończyć tę pracę wcześniej, ile możności do 15.III. b. r., aby pozostał jeszcze czas na uzupełnienia, sprostowania lub poprawki.

Potrzebne są co do każdej z tych szkół podpisy zamieszkałych w gminie rodziców conajmniej dwudziestu dzieci, które urodziły się w czasie od 1/9 1916 do 1 9 1922, a zatem są w wieku szkolnym, **chociażby do szkoły nie chodziły lub chodziły gdzieindziej.** Deklaracje podpisuje ojciec, względnie matka lub opiekun, **legalizacja podpisu nie jest potrzebna.** Analfabeta podpisuje znakiem krzyża, a obok wpisuje jego i swoje nazwisko jeden świadek. Podpisy mają pochodzić z danego obwodu szkolnego, a więc tam, **gdzie w gminie obok szkoły polski j jest i ruska, trzeba tylko podpisów rodziców dzieci, uczeszczających do szkoły ruskiej. Podpisywać mogą rodzice, bez względu na narodowość, wyznanie i obrządek i należy starać się gorliwie po za Polakami także o podpisy Rusinów,** rozumiejących potrzebę dwujęzyczności, względnie dokładnej znajomości języka polskiego. **Nazwiska podpisujących są tajemnicą urzędową, na co n leży w razie potrzeby zwrócić uwagę zarówno czynników urzędowych jak rodziców obawiających się terroru. Okoliczność, że ci sami rodzice już w poprzednich latach podpisywali deklaracje nie stoją na przeszkodzie zbierania od nich deklaracyj ponownych. Blankiety deklaracyj o tekście polskim lub ruskim przeszlemy na żądanie bezpłatnie**

Po wręczeniu deklaracji w Inspektoracie szkolnym należy bezzwłocznie nas zawia omić o ilości wniesionych deklar cyj co do każdej szkoły, a zarazem ciągle się interesować ich dalszemi losami, **w szczególności czuwać nad tem, kiedy zostaną z Inspektoratu przesłane do Kuratorjum.** W razie potrzeby wyjaśni ń lub usunięcia trudności czy zwłoki powinien ktoś z podpisujących zgłaszać się pisemnie lub ustnie do Kuratorjum i do nas najdalej do 15. V. b. r. z których miejscowości i ile deklaracji wniesiono, aby można było zyskać przegląd dokonanej pracy i według tego zastosować dalsze wysiłki. Niesłychana wprost historyczna doniosłość tej akcji każe wytężyć dla niej, mimo okresu wyborów wszystkie siły całego społeczeństwa polskiego.

Z wysokiem poważaniem

Wiceprezes:

Dr. Zdzisław Próchnicki m. p.

Sekretarz:

Dr. Mieczysław Zawadzki m. p.

За українську школу.

ІНСТРУКЦІЯ В СПРАВІ ШКІЛЬНОГО ПЛЕБІСЦИТУ.

I. Досліджування важности внесених деклярацій шкільними інспекторами.

Подається до відома всім Шкільним Комітетам, Кружкам „Рідної Школи" і громадянам, які переводили шкільний плебісцит, що після виконного розпоряд-ку Міністра Освіти з дня 7. січня 1925. В. З. ч. 3. поз. 33. шкільні інспектори мають тепер досліджувати важність деклярацій, а саме:

1. Чи громада, в якій лежить школа, має 25 прц. українського населення; 2. За посередництвом старости, громадського уряду або особисто, чи підписані на декляраціях батьки дітей мешкають в межах даної шкільної округи; 3. Чи діти названі в декляраціях живуть і чи є вони в шкільному віці в дни 1-го вересня 1928; 4. Чи опікун дитини має право вносити деклярації.

II. Внешення деклярацій батьками польських дітей.

Якщо в громаді внесли батьки наших дітей деклярації за введенням в школі української мови навчання, мають право шкільні інспектори повідомити населення тої шкільної округи перед днем 1. лютого, що такі деклярації внесені, щоби уможливити батькам польських дітей, — якщо такі є в селі — внешення шкільних деклярацій з домаганням навчання в польській мові. Таке повідомлення мається вивішувати в льокалю уряду громадського, або в іншім видні́м місці, однак не на шкільнім будинку. Батьки польських дітей можуть вносити шкільні деклярації до 30. квітня і на зміну школи потребують деклярацій тільки за 20 дітей у шкільному віці.

III. Осторога перед видурюванням від українських громадян підписів на деклярації за польською мовою навчання в школі.

Вже тепер ходять по селах ріжні агітатори і піддурюють неграмотних селян, щоб вони підписували деклярації з домаганням польської викладової мови навчання в школі.

Шкільні інспектори, управителі шкіл, учителі та інші агітатори вимушують від наших неграмотних батьків підписи на шкільних деклярації за польською мовою навчання кажучи їм, що підписують нібито протокол.

В обігу є шкільні деклярації подібні до наших, друковані по українськи, однак з домаганням не **української** а **державної** мови навчання.*

Тому кожний свідомий громадянин українець а передовсім наша сільська інтелігенція, наше духовенство повинні поучити й остеречи народ перед непрошеними опікунами, остеречи батьків наших шкільних дітей, щоби не підписували ніяких деклярацій, ніяких протоколів, не лякалися ніяких погроз, бо для підписування шкільних деклярацій батьками українцями минув уже речинець з 31. грудня 1927. На всякі запити шкільних інспекторів, управителів шкіл чи інших осіб, якої хочуть школи, щоби відповідали коротко: „На деклярації, яку я підписав (-ла), є всьо сказане".

* З опублікованого нині документу Т. Ш. Л. знаємо, звідки вони походять.

Якщо в якійсь місцевости наші громадяни підступно одурені підписали у своїй несвідомости деклярації з домаганням польської мови навчання в школі не знаючи, що підписують, то слід подбати, щоби ті громадяни вислали на руки шкільного інспектора заяву, що їх підпис добуто підступом, що вони внесені за польською школою деклярації уневажнюють і випофують та що вони домагаються української мови навчання в школі. Так само повинні українці розвідатися, хто підписав таку польську деклярацію і чи його підпис є важний. Якщо підписи фальшовані або деклярації підписали особи, які не мали до цього права, то слід донести до шкільного інспектора тому, бо він з певністю сам не буде переводити відповідних доходжень у тому напрямі.

Це важне також з тої причини, що як поляки не зберуть на деклярація важних підписів за 20 дітей у шкільному віці, то школа остане чисто українською.

IV. Внески шкільних інспекторів та рішення Кураторії в справі мови навчання.

Внесені деклярації предложать шкільні інспектори найдальше до 31. травня кураторії з умотивованими внесками в справі мови навчання.

Куратор на основі предложених шкільним інспектором внесків рішає протягом місяця про мову навчання в школі і повідомляє про це громаду, а крім того і одного з батьків, що внесли деклярації. Згадане рішення має уряд громадський вивісити на прилюдному місці.

Від рішення Куратора прислугує інтересованим батькам відклик до Міністерства Освіти в речинці 14 днів від вивішення оповістки в льокалі громадського уряду.

V. Зміна викладової мови навчання.

Зміна викладової мови навчання на основі внесених до 31. грудня 1927 р. деклярацій наступити може доперва з початком слідуючого шкільного року, це є з 1. вересня 1928 р.

VI. Уділювання інформацій.

Про всякі надужиття повідомляти Повітові Комітети чи Повітові Кружки „Рідної Школи", а в дуже важних справах відноситись прямо до Правної Оборони при „Рідній Школі", Львів, Ринок ч. 10, II. п. пересилаючи їй точний опис подій з поданням місцевости, дат, свідків і виясненням, що в цій справі досі зроблено, найкраще з відписами чи оригіналами дотичних рішень, спротивів і т. п. Якщо Правна Оборона одержить на час дотичні матеріяли, то на бажання виготовить потрібні відклики чи жалоби.

При цій нагоді взивається Повітові Кружки „Рідної Школи", Повітові шкільні Комітети та громадян, що займалися шкільним плебісцитом, щоби в найкоротшому часі переслали звіти з переведеного шкільного плебісциту за всі громади своєї области, якщо досі не надіслали такого звіту.

Правна Оборона при „Рідній Школі"
у Львові, Ринок ч. 10, II. пов.

На виборчому фронті.

З ПРЕЗИДІЇ УНДО.

КОМУНІКАТ.

1. Подається до відома виборців, що Українське Національно-Демократичне Обєднання приступило до загального бльоку непольських народів Польщі. Державна листа бльоку непольських народів одержала ч. 18 і те саме число мають всі окружні листи Українського Національно-Демократичного Обєднання.

2. Нижче подається список державної посольської і сенаторської листи, а також усі листи поодиноких округів у їх повному складі.

ДЕРЖАВНА ПОСОЛЬСЬКА ЛИСТА.

На чоловому місці державної посольської листи ч. 18 стоїть голова Українського Національно-Демократичного Обєднання д-р Дмитро Левицький, адвокат у Львові. На місці 5. стоїть Сергій Хруцький, б. посол і б. голова Української Парляментарної Репрезентації, з Антонівки повіт Томашів Любельський. На місці 9: п-ні Мілена Рудницька-Лисяк, учителька сем. у Львові. — На місці 10: Михайло Струтинський, редактор у Львові. — На місці 15: Зеновій Пеленський, редактор у Львові. — На місці 21: д-р Любомир Макарушка, прив. уряд. у Львові. На місці 26: Осип Боднарович, журналіст у Львові. На місці 30: Володимир Кохан, господар зі села Тудорковичі пов. Сокаль. На місці 32: д-р Іван Куровець, лікар у Львові. На місцях: 6, 12, 17, 22, 25 й 31 поставлено кандидатів Українського Центрального Виборчого Комітету Волині, Холмщини, Підляша і Полісся. На інших місцях державної листи поставлено кандидатів інших непольських народів, що взійшли до спільного виборчого бльоку.

ДЕРЖАВНА СЕНАТОРСЬКА ЛИСТА.

На чоловому місці державної сенаторської листи поставлено представника німців, б. сенатора Ервіна Гасбаха. На місці 2 стоїть: **Володимир Дешкевич**, емер. адм. ур. і член Тимчасового Самоуправного Виділу у Львові. На місці 3: **Михайло Галущинський**, голова „Просвіти" у Львові. На місці 7: Микола Творидло, дир. Т-ва „Сільський Господар" у Львові. На місці 9: Бронислав Янів, дир. Т-ва Обезпечень „Карпатія" у Львові. На місці 12: д-р Володимир Охримович, адвокат у Львові. На місці 6: поставлено кандидата Центрального Комітету північно-західних земель. На інших місцях державної листи поставлено кандидатів інших непольських народів.

ПОВНИЙ СКЛАД ПООДИНОКИХ ОКРУЖНИХ ЛИСТ Ч. 18. Є СЛІДУЮЧИЙ:

Листи посольських кандидатів:

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 47 (РЯШІВ).

1. о. Лішинський Йосиф, гр.-кат. парох Мякіш Новий, пов. Ярослав, 2. Папара Феліціян Тадей, емер. суддя Ярослав, 3. Ґеліцінський Бронислав, канд. нот. Лежайськ, 4. Щебльовський Дмитро, міщанин Ярослав, 5. Підгірський Андрій, купець Ярослав, 6. Слюзар Олександер, господар зі села Сосниця, пов. Ярослав, 7. Воробель Йосиф, міщанин Ярослав.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 48 (ПЕРЕМИШЛЬ).

1. Д-р Загайкевич Володимир, адвокат Перемишль, 2. о. Маринович Йосиф, парох Військо пов. Добромиль, 3. Подубинський Василь, господар Добрівка Руська, пов. Сянік, 4. Д-р Блавацький Василь, адвокат Сянік, 5. Д-р Ільницький Михайло, адвокат Бірча, 6. Макар Осип, господар з села Бушковички пов. Перемишль, 7. Смішкевич Олександер, власник реальности Медика пов. Перемишль, 8. о. Андрейчик Петро, парох Залуж пов. Сянік, 9. Д-р Жук Остап, адвокат Буківсько пов. Сянік, 10. Мальгівський Іван, господар зі села Ляцьке пов. Добромиль, 11. Гадина Дмитро, господар зі села Котів пов. Добромиль, 12. Пелещак Василь, господар зі села Малковичі пов. Перемишль.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 49 (САМБІР).

1. Тершаковець Гринько, господар зі села Якимчиці пов. Рудки, 2. Д-р Біляк Стефан, адвокат Городок Ягайлонський, 3. Байдала Стефан, дир. Нар. Дому Мостиска, 4. о. Бенцін Андрій, парох Старий Самбір, 5. Д-р Пеленський Олександер, адвокат Комарно, 6. Гапуляк Григорій, редактор Львів, 7. Кульчицький Теодор Штокало, господар зі села Кільчиці Шляхоцькі, пов. Самбір, 8. Канцяр Йосиф, господар зі села Угерці Незабит., пов. Гор. Ягайл., 9. Тарнавський Гілярій с Олекси господар зі села Биків пов. Самбір, 10. Коцур Теодор, господар зі села Топільниця Шлях. пов. Самбір, 11. Черник Антін, господар зі села Якимчиці пов. Рудки, 12. Мисаковець Іван с. Івана, міщанин Комарно пов. Рудки.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 50 (ЛЬВІВ-МІСТО).

1. Д-р Бурачинський Тит Евген, лікар у Львові, 2. Олексин Іван, кафлярський робітник у Львові, 3. Хруцький Сергій, б. посол Антонівка, пов. Томашів Любельський, 4. Макарушкова Евгенія у Львові.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 51 (ЛЬВІВ-ПОВІТ).

1. Д-р Левицький Дмитро, адвокат Львів, 2. Ліщинський Іван, власн. реальн. Львів, 3. Лянґ Фердинанд, гімн. учит. Бидгощ, 4. Кохан Володимир, господар зі села Тудорковичі, пов. Сокаль, 5. Целевич Корнило, землемір Угнів, пов. Рава Руська, 6. Бачинський Андрій, прив. урядов. Краківець, пов. Яворів, 7. о. Черкавський Мирослав, парох в Дахнові, пов. Любачів, 8. Макар Петро, господар зі села Туринка пов. Жовква, 9. Шумський Григорій, дяк Великі Очі, пов. Яворів, 10. Яремко Микола, господар зі села Запалів, пов. Любачів, 11. Грозик Володимир, господар зі села Крехів, пов. Жовква, 12. Дужий Іван, господар зі села Хлівчани, пов. Рава Руська, 13. Кернога Михайло, господар зі села Підберізці, пов. Львів, 14. Мигаль Кость, господар зі села Себечів, пов. Сокаль.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

1. Д-р Куровець Іван, лікар Львів, 2. Луцький Остап, директор Повітового Союза Кооператив Стрий, 3. Великанович Дмитро, управитель школи Конколювка пов. Ряшів, 4. Д-р Блажкевич Іван, адвокат Дрогобич, 5. Максимович Антін, урядник копальні „Лімнова" Борислав, 6. Ткач Михайло, син Данила, господар зі села Креховичі, пов. Долина, 7. Диба Володимир, господар зі села Лани пов. Стрий, 8. Д-р Володимир Горбовий, воєнний інвалід, канд. адв., Долина, 9. Бецей Яць, господар з Розгилова пов. Калуш, 10. о. Притуляк Микола, катихит Сколе, 11. Косило Йосиф, господар зі се-

ва Лисовичі пов. Долина, 12. Гранас Гринь, господар зі села Стриганці пов. Стрий.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

1. Галущинський Михайло, голова „Просвіти" Львів, 2. Паліїв Дмитро, редактор Львів, 3. о. Гонушевський Михайло, парох Угорники, пов. Станиславів, 4. Василишин Іван, учит. Купнсівці, пов. Городенка, 5. Чукур Юра, господар зі села Ковалівка, пов. Печеніжин, 6. Добрянський Василь, прив. уряд. Львів, 7. Плазинський Іван, господар з пов. Надвірна, 8. Шепарович Олена, Львів, 9. Курилюк Ярослав, господар з пов. Снятин, 10. Матіяш Герасим, господар з пов. Городенка, 11. Кваснюк Палагна, рільничка з Отинії, пов. Товмач, 12. Регей Григорій, господар з Єзуполя, пов. Станиславів, 13. Ерстенюк Дмитро, прив. уряд. Підбірці, пов. Львів, 14. Кіндрацький Михайло, господар з пов. Товмач, 15. Д-р Макарушка Любомир, прив. уряд. Львів, 16. Струтинський Михайло, редактор Львів.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 54. (ТЕРНОПІЛЬ).

1. о. Куницький Леонтій, прелат Львів, 2. Д-р Баран Степан, адвокат Тернопіль, 3. Завалнкут Іван, кандидат адвокатури Гусятин пов. Копичинці, 4. Кунько Андрій, господар, з села Чернилів Руський пов. Тернопіль, 5. Яворський Олекса, дравник Підгайці, 6. Скасків Гринько, син Юрка, господар з села Божиків, пов. Підгайці. 7. Д-р Гаврилюк Андрій, лікар Збараж. 8. Шипеляний Степан, господар з села Жизномир, пов. Бучач. 9. о. Кульма Зеновій, катехит Теребовля. 10. Коцюбка Михайло, кандидат нотаріальний, Грималів. 11. Качмарчук Павло, різьбар Тернопіль, 12. Марків Павлина, господиня з села Петриків, пов. Тернопіль, 13. Ткачук Іван, син Віктора, господар з села Красносільці пов. Збараж, 14. Стефанюк Андрій, господар з села Жилинці пов. Борщів, 15. Рудик Дмитро син Василя, господар з села Новосілка Грималівська, пов. Скалат, 16. Полішук Петро, господар з села Біла, пов. Чортків, 17. Крушельницький Іван, господар з села Слобідка Струсівська пов. Теребовля, 18. Явний Микола, господар з села Колендани пов. Чортків.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

1. Целевич Володимир, головний секретар УНДО, Львів, 2. Вислоцький Олександер, господар з села Лешнів, пов. Броди. 3. о. д-р Педліх Володимир, гр.-кат. парох Радехів, 4. Кузик Степан, канд. адв. Рогатин, 5. Д-р Троян Корнило, адвокат Ходорів, 6. Загульський Микола, господар з села Розваж, пов. Золочів, 7. Баран Марія Бляшка, Тернопіль, 8. Д-р Комаринський Роман, канд. адв. Жидачів, 9. Штабалюк Іван, господар з села Вибудів, пов. Бережани, 10. Пропів Михайло, господар з села Надітичі, пов. Жидачів, 11. Олійник Клим, господар з села Гавуння, пов. Радехів, 12. Чучман Микола, кооператор Топорів, 13. Д-р Рибак Микола, адвокат Глиняни, 14. Маньків Олекса, господар з села Стрілиська Нові, пов. Бібрка, 14. о. Гайовський Онуфрій, гр.-кат. парох Богутин, пов. Зборів, 16. Селезінкова Неоніла, Радехів.

ЛИСТИ СЕНАТОРСЬКИХ КАНДИДАТІВ.

Виборчий округ львівського воєвідства.

1. Д-р Троян Корнило — адвокат Ходорів, 2. Кісілевська Олена — редакторка, Коломия, 3. о. Татомир Юліян — парох, Лука коло Самбора, 4. Д-р Лучків Андрій — адвокат, Борщів, 5. Д-р Витвицький Степан — адвокат, Дрогобич, 6. Назарова Іванна, Яворів, 7. Ганулак Григорій — редактор, Львів, 8. Пахолок Іван — господар з села Ляшки, пов. Бібрка, 9. Таранько Михайло — пар. учит. Львів, 10. о. Хомаль Матвій — парох, Лежайськ, 11. Кос Андрій с. Данила — господар з м. Комарно.

Виборчий округ Станиславівського воєвідства.

1. Тарнавський Мирон — бувший генерал української армії, тепер господар Черниця пов. Броди, 2. Черкавський Олекса — канд. адв., Львів, 3. Д-р Марітчак Олександер — адвокат, Львів, 4. Рудницький Іван — канд. адв. Львів, 5. Барановська Стефанія, Станиславів, 6. Іванків Іван — купець, Стрий, 7. Гаджаровський Юрко — господар з села Войнилів пов. Калуш, 8. о. Проць Йосиф — катехит гімн., Снятин.

Виборчий округ Тернопільського воєвідства:

1. Д-р Горбачевський Антін, адвокат, Чортків, 2. Кузьмин Микола, господар зі села Озірна, пов. Зборів, 3. Баранник Василь, кандидат адвокатури, Заліщики, 4. Д-р Ваньо Теодор, адвокат, Золочів, 5. о. Гуньовський Олекса, парох, Лавівці, пов. Борщів, 6. Д-р Левицький Володимир, адвокат Зборів, 7. Фалендиш Андрій, будівничий, Тернопіль, 8. Бедлюк Василь, директор Повітового Союза Кооператив, Тлусте, пов. Заліщики, 9. Федик Йосиф, господар з села Богатківці, пов. Підгайці.

3. Повновласниками посольських лист ч. 18 в поодиноких виборчих округах є слідуючі особи: Округ 47: Посацький Лев, канд. нот. в Ряшеві, вул. Любомирських 4. Округ 48: Гамчикевич Роман, емер. гімн. учит. Перемишль, вул. Середина ч. 3. Округ 49: о. Федевич Ілля, парох в Самборі, площа Церковна. Округ 50: Березовський Амброз, учит. торг. школи у Львові, пл. св. Юра ч. 4. Округ 51: о. Пилипець Петро, парох в Підбірцях, пов. Львів. Округ 52: д-р Калуський Володислав, адвокат в Стрию. Округ 53: д-р Олесницький Юліян, адвокат в Станиславові, вул. Липова ч. 18. Округ 54: д-р Якимчук Іван, адвокат в Тернополі. Округ 55: о. д-р Юрик Степан, парох в Золочеві.

Повновласниками сенаторських лист ч. 18 в поодиноких виборчих округах є: Львівське воєвідство: д-р Охримович Володимир, адвокат у Львові, вул. Курковa ч. 61. Станиславівське воєвідство: д-р Олесницький Юліян, адвокат в Станиславові, вул. Липова ч. 18. Тернопільське воєвідство: д-р Якимчук Іван, адвокат в Тернополі.

ЗА ПРЕЗИДІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ:

Д-р Дмитро Левицький,
голова.

Д-р Любомир Макарушка,
в заст. головного секретаря.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

49. ОКРУГ (САМБІР-ГОРОДОК ЯГ.).

Городеччина.

Дня 15-го січня п. р. відбулося в **Мальчовичах**, пов. Городок Яг. передвиборче віче при участи около 400 людей з Мальчович, Артищова і Черляп. Отворив віче місцевий парох о. Т. Цар, проводили селяни Степан Чумало і Михайло Фостик. Реферат про політичне положення та програму УНДО-ня виголосив д-р Степан Біляк, адвокат з Городка Яг. Віче рішило перевести акцію за масовою участю в голосуванні та за відданням голосів на листу УНДО. — Дня 22. січня п. р. відбулася в **Зушицях**, пов. Городок Яг. нарада під проводом о. Г. Ляховича. Політичне положення, програму УНДО та виборчу ординацію обговорив і пояснив адвокат д-р Степан Біляк з Городка Яг. Присутні рішили з одушевленням віддати свої голоси на національну листу УНДО-ня. — Дня 31-го січня п. р. відбулося передвиборче віче в **Путятичах**. Реферував про програму УНДО селянин Йосиф Канцяр з Угерець Незаб. Учасники рішили одноголосно віддати свої голоси на українську національну листу ч. 18.

Янів.

Дня 29-го січня п. р. відбулася в Янові к. Львова повітова передвиборча нарада, в якій взяли участь представники майже всіх громад Янівщини. Нараду відкрив адвокат д-р В. Кіжик з Янова. Проводив п. Михайло Пастушак, міщанин з Янова, секретарював канд. адвок. д-р Сев. Тузяк. Реферат про політичне положення і програму УНДО-ня виголосив д-р Степан Біляк, адвокат з Городка Яг. Опісля зреферував д-р Сев. Тузяк організаційні справи Янівщини і на його внесення вибрано Повітовий Виборчий Комітет з адв. д-ром В. Кіжиком на чолі. Учасники наради рішили одноголосно повести в Янівськім повіті акцію за національною листою УНДО-ня, то є листою ч. 18.

Рудеччина.

Виборчий рух в Рудеччині зростає. Соціялістично-радикальний кандидат Микола Рогуцький і сельробівські агітатори зі своїми платними людьми шнирять по селах день і ніч. Та наші селяни не дуже панькаються з ними. Так напр. в **Хишевичах** численно зібрані виборці викинули з салі „Просвіти" сельробівського агітатора Голіна і обкидали снігом, так що мусіла його боронити поліція. А в **Шоломиничах** вичислили селяни соц. рад. кандидатові на посла багатому селянинові Миколі Рогуцькому всі його гріхи, так, що не чекаючи на підводу, утік зі села.

Великою побідою УНДОбеднання зазначився тут день 24. січня 1928, в якім відбулося в Рудках в салі „Народнього Дому" велике передвиборче віче УНДО-я. На той день скликали також віче радикали і сельробівці, так, що саля „Народнього Дому" не могла всіх зібраних помістити. Це спільне віче відкрив о. Онишкевич, опісля вибрано компромісову президію і призначено кожній партії одну годину до реферування своєї програми. Перші промовляли кандидати на послів з листи УНДО-ня сел. Тершаковець і д-р Біляк. Говорили оба дуже займаючо, ясно, так, що сельробівські і радикальні наганячі не мали відваги їх перебивати. Після них промовляв кандидат на посла соціялістично-радикальної партії Рогуцький а опісля сельроб Голіян. Тут знайшов я також звідкись і делегат партії УПП зі Львова, якому після довгих спорів також уділено голосу. У відповідь цим промовцям забрав слово о. Онишкевич, який відбив усі закиди і демагогічні теорії сельробівських та радикальних агітаторів і виказав до якої дезорганізації і морального розшабашення провадять голословні, брехливі їх кличі. Він звернув також увагу на протирелігійну агітацію лівих партій і на шкідливість та деморалізацію, яку ширить та їх боротьба з релігією. В дальшій дискусії забрало голос богато селян і оба кандидати з УНДО-ня, які дали також належну відправу партії УПП, тому, як її назвали на тім вічу селяни „політичному запроданцеві". Віче закінчив палкою промовою д-р Біляк, після чого всі вічевики з національним гимном на устах в піднесенім настрою опустили салю.

Дня 28-го січня відбулося велике передвиборче віче під голим небом в **Хишевичах**. Проводив о. декан Гринишин з Коропужа. Як делегат Пов. Комітету УНДО приїхав колишній довголітній парох Хишевич і невтомимий робітник о. Онишкевич. Він в двогодиннім рефераті з'ясував політичне положення українського народу під Польщею та програму і тактику УНДО-ня, й відбив усі брехливі закиди роблені на адресу УНДО-ня кривдниками і розбивачами національного фронту. Дальше забрав голос сел. Іван Синицький, який завізвав всіх присутніх віддати свої голоси тільки на листу УНДО-ня ч. 18, що й відповідною резолюцією одноголосно ухвалено.

ОКРУГ 53. (СТАНИСЛАВІВ).

Заболотівщина.

Дня 17-го січня п. р. відбулася в Заболотові передвиборча довірочна нарада, скликана місцевим адвокатом д-ром Вол. Муровичем. Мабуть досконичним селянам досить вже продажних проводирів, крикливих кличів та більшовицьких обіцянок агітаторів зпід стягу Сельроба та „батька Кирила", бо своєю численною присутністю на нараді та ухваленими резолюціями доказали, що дальше хотять стояти під національним прапором і не зломлять одноцілого національного фронту. Збори відкрив д-р Мурович, який представив політичне положення українського народу під Польщею, пояснив програму і завдання партії УНДО-ня, яка єднає в собі всі верстви і класи українського народу. Після реферату почалася дискусія, в якій один з приявних сельробів почав на місці свою юдину роботу, захвалюючи жидівсько-московський рай. Йому відповів селянин з Хлібичина, Микола Ліщук, а після нього Василь Бачук з Кіліхова і Петро Загрипівський з Заболотова, які дали йому належну відправу. Збори ухвалили довіря проводові партії УНДО-ня і заявили, що будуть голосувати тільки за листу цеї партії ч. 18. Кінцеве слово забрав о. Кисілевський, який попрощав присутніх і завізвав їх до єдности і солідарности в боротьбі.

ОКРУГ 54. (ТЕРНОПІЛЬ).

Збаражчина

Дня 2. п. м. приїхали до **Лубянок Вижчих** на віче кандидати Обєднання о. прелат **Куницький** і селянин **Скасків**. Голова читальні селянин радикал Р. Пастушенко відступив на віче салю з тим, щоби промовці не атакували радикалів. Місцевий парох згодився на ту умовину. В означеній годині саля читальні була виповнена по береги. Між учасниками одну третину творили радикальні залуговики і дітвора. Крім названих кандидатів приїхав на віче і голова Повіт. Комітету УНДО зі Збаража д-р Гаврилюк. Провідником віча був заст. голови читальні Дм. Галіщук. Коли почав говорити Скасків, не дали йому радикальні „молодці" навіть речення докінчити. Вони счинили страшний свист і галас. Не помогли нічого вговорювання, не помогла і пропозиція зробити ундівсько-радикальне віче. Наслідком того віче закрито та рішено зробити довірочну нараду. Голова читальні заявив тоді, що як випадом розпочатим такої наради в читальні радикали повибивають вікна. Довірочну нараду відбуто в увазі на те в домі місцевого пароха. Присутні поважні господарі заявилися за УНДО-ним а сусіднє село **Лубянки Нижчі** дізнавшись про таке некультурне поведення радикальних „дубів" у Лубянках Вижчих прислало делегатів, які запросили обох кандидатів Обєднання на віче до свого села. Дня 3. лютого п.р. таке віче в Лубянках Вижчих і відбулося.

Теребовельщина.

По розписанні виборів до сойму і сенату крім великого жіночого віча в Теребовлі, одинокім місті, де всі жінки рішучо заявилися за жіночою кандидатурою на їх округ, — відбулися до дня 4. лютого довірочні наради три рази в Теребовлі і два рази в Струсові, на яких вибрано окремі жіночі виборчі комітети. Крім того відбуто довірочну нараду в **Заздрости** під проводом п. О. Богачевської, де вибрано виборчий комітет, що складається у половині з жінок, а у половині з мущин. — Такі самі комітети засновано під час відбутих віч в **Будзанові** дня 1 II. п. р., в **Сербівцях** дня 2. II. п. р., в **Ласківцях** дня 2. II. п. р. і в **Романівці** дня 3. II. п. р. На всіх тих вічах крім головного референта о. Кузьми та інших бесідників реферувала також п. О. Богачевська, провідниця цілого передвиборчого жіночого руху в Теребовельщині. — На всіх тих окремих і мішаних комітетах жіноцтво рішилося станути по стороні УНДО-ня з тим глибоким пересвідченням, що тільки ця партія вийде переможно з виборів, по стороні якої стане наше жіноцтво. — Навіть в радикальному селі **Романівка** заявилося багато жінок за УНДО-ам і голосно висказували своє обурення тим радикалам, що не маючи тут більшости, беруться засівати роздори, у таку важну хвилю. Маємо надію, що за приміром тих жінок, котрі так гарно пописувалися при громадських виборах, що до 4-ої рано вистоювали з малими діточками, щоби віддати свої голоси, підуть всі наші жінки при виборах до сойму і сенату.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ.

Заява.

Отсим повідомляю партію „Сельроб" лівицю і правицю, що я виступаю з цілим місцевим комітетом „Сельроба" у Висоцьку з партії „Сельроб", питнуючи розкладову роботу цеї партії і заявляю, що є українським націоналістом і вступив до партії Українського Національно-Демократичного Обєднання. — Висоцько, дня 30. січня 1928. — Іван Швайка, селянин з Висоцька, бувший голова комітету „Сельроба".

Сельробівські штуки.

До чого доходить передвиборча шеба, най послужить слідуючий факт, про який пишуть нам зі Зборова: В неділю дня 22. січня п. р. відбувалося передвиборче віче Бриля і санації в салі польського „Сокола" в Зборові. На тім вічу я не був ані ніхто із членів УНДО. Зате крім кількох урядників і учителів, були представники „лівих". — Аранжери віча хотіли мати в комітеті когось з українців. Тоді один із присутніх сельробівців кинув для провокації, щоби мене вибрано до комітету. Таким чином сельроби хотіли здобути аргумент проти УНДО. Що так дійсно було, я провірив докладно. Вже й овочі провокації збирають. Тому заявляю прилюдно, що я на тім вічу не був, до ніякої польської партії я (із УНС-а) ніколи не належав і не належу. Пропонування мене до „жондового комітету виборчого" уважаю за звичайний негідний шантаж на моїй особі та рабунок моєї національної чести безсовісними людьми. — Зборів, дня 26. січня 1928. — свящ. Василь Кузик, парох.

Жидачівщина.

Дня 19-го січня п. р. відбулося передвиборче віче УНДО-ня в селі **Мажнрічу**. Присутніх понад 200 селян. Проводив о. Шуль Анд. і сел. Іван Романів, Іван Михайлюк і Анд. Галів. Реферат про по-

зітичне положення і програму УНДО-ия виголосив кандидат на посла листи ч. 18 д-р Роман Комаринський з Жидачева. Присутні ухвалили висказати довіря Проводові партії УНДО-ия і голосувати тільки на його листу ч. 18. Належить замітити, що село Межиріче найбільше в нашім повіті потерпіло від повени, однак завдяки щедрій помочі о. митрополита Шептицького скоро загоїло свої рани і завдяки ростучій народній свідомости дійшло до переконання, що найвища мета народу тільки під національним прапором, який репрезентує УНДО-ия.

Дня 22-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Лівчицях**. Присутніх понад 300 осіб. Реферував кандидат на посла д-р Роман Комаринський. На вічу явилося кількананцять сельробівців під проводом відомого кириниика Засанського. Після реферату забрав голос сельробівець Засанський, який в своїй дуже блідій і баламутній бесіді говорив про соціялізм та селянсько-робітничий уряд і про програму сельробе, якої як показалось дальше в дискусії сам добре не розумів. Належну відповідь дістав Засанський від Дмитра Івасенка і д-ра Комаринського, які вірно змалювали той рай, до якого хотять завести наш нарід Засанський та їх чесна кумпанія. В підвесенім настрою розійшлися лівчицькі селяни пізно вечером домів, а сельробівські кириниики осталися, щоби сваритися зі собою, що не вдалося їм розбити українського національного віча.

Дня 24-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в селі **Цуцилівцях**. Не зважаючи на будний день явилося на зборах понад 100 селян, які з великим зацікавленням вислухали реферату кандидата на посла д-ра Комаринського. Промовець горячими словами завізвав присутніх до єдности та до гуртування під синьо-жовтим прапором який гордо несе УНДО-ия, як одинока понадклясова народня партія. Дальше представив промовець небезпеку брилівської партії, яка в цих околицях облурює нарід і старається перетягнути українських селян на свою сторону. Після дискусії ухвалено резолюцію, якою всі зібрані заявилися за програмою УНДО-ия і за кандидатами листи ч. 18.

Дня 27-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Пчанах**. Учасників понад 200 селян. Проводив вічем дир. Іван Білинський і сел. п. Олекса Юрків. Реферував д-р Роман Комаринський. Після реферату промовляв дир. Білинський. Село Пчани належить до найсвідоміших сіл, тому ніяка кирпия не находить там податного ґрунту. Ухвалено резолюції, якими присутні заявилися за одинокою народньою партією УНДО-ия.

Дня 27-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Волиці Гніздичівській**. Присутніх понад 200 селян. Проводили о. Скоробогатий і сел. Лесюк. Реферував д-р Роман Комаринський. В дискусії забирали голос п. Івасик, дир. Білинський і ін. Одноголосно ухвалено резолюцію, якою присутні заявляються за партією УНДО-ия і зобовязуються голосувати на листу ч. 18.

Дня 29-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Іванівцях**. Проводив п. Олекса Кофлик і Володимир Татчин. Реферував д-р Комаринський. В дискусії забирали голос о. Чехут, п. Івасик, п. Татчин, п. Люлкевич та ін. Ухвалено резолюції за партією УНДО-ия і листою ч. 18. Присутніх около 200 селян.

[illegible] що дня 18-го січня ц. р. відбулося в Жида[illegible]і віче „хлопського звйонзку" Бриля, на яке прибув б. посол Войтовіч. Не треба булоб взагалі згадувати про те мізерне віче, колиб не горстка наших жидачівських збаламучених міщан-хрунів, які взяли участь в тому вічу. Польських селян і кольоністів було дуже мало і дійшло до того, що наші міщани опроваджували польського посла по Жидачеві немов його чура. На вічу тім висунули „брилівні" кандидатуру теперішнього містобурмістра М. Сигури, який однак не має нічого спільного з тою чесною брилівською компанією і як зачуваємо з обуренням відкинув цю пропозицію.

Брідщина.

Дня 29-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Шишківцях**. Реферували д-р Саламаха і о. Ковальський. Присутніх понад 200 осіб. Ухвалено резолюції, якими присутні заявилися за одинокою надклясовою національною партією УНДО-ия і ухвалили голосувати на її листу ч. 18. Такі самі резолюції ухвалено того самого дня на вічу в **Звижені**, де присутніх було понад 300 осіб. Реферували д-р Саламаха і о. Ковальський.

Невдалі хліборобські віча.

Дня 27-го січня ц. р. скликали хліборобі з УНС в віче в **Галх Дітковецьких**. Реферував [illegible] на посла писар з Боратина Гнат Кивак. Віче було дуже бурливе, а закінчилося тим, що п. писар забувши програму так замотався в своїх виводах, що його вкінці селяни прогнали, а ухвалили голосувати на листу УНДО-ия ч. 18. Такий самий вислід мало хліборобське віче в **Висоцьку** дня 20-го січня, де реферував другий хліборобський кандидат Луць Мазовіта з Кадлубиськ. І на тім вічу ухвалено гнати зі села розбивачів одноцілого українського національного фронту і голосувати на листу УНДО-ия ч. 18.

Бобреччина.

Передвиборча акція в Бобреччині почалася ще в грудні 1927 р. нарадами в Бібрці і Ходорові, яких вислідом була одноголосно проголошена кандидатура д-ра Корнила Трояна адвоката в Ходорові. Досі відбулося в повіті 14 нарад, окружних віч і конференцій, які усюди приймають одноголосне рішення населення гуртуватися під прапором національної понадклясової єдности, підтримувати партію Українського Нац.-Демократичного Обєднання і голосувати тільки на його листу.

Дня 4-го січня ц. р. відбулася довірочна нарада в **Бібрці**, де були заступлені всі громади судового повіту Бібрки в числі 46. — Дня 31-го грудня 1927 р. відбулася передвиборча нарада в селі **Волчатичах** при участи понад 50 національно найсвідоміших виборців. — Дня 8-го січня ц. р. відбулося велике окружне віче в **Соколівці**, при участи понад 400 людей, для громад: Соколівка, Кологури, Ходорківці, Пятчани та ін. Того самого дня вечером відбулася також передвиборча нарада в **Девятниках**, в якій взяло участь 70 найсвідоміших людей. На тій нараді рішено скликати на день 20-го січня окружне передвиборче віче УНДО-ия в Девятниках. На той сам день заповіла своє віче в Девятниках і сельроб-лівиця, на яке прибув кандидат Пелехатий. Віче сельробе закінчилося ганебною невдачею, бо вічевики, які зібралися були на вічу УНДО-ия в числі около 600 осіб два рази прогнали сельробівську боївку разом з Пелехатим, що не досягнувши нічого утікли зі села. Слід замітити, що ввесь час побуту Пелехатого в селі пильнувала його особи місцева поліція до тої міри, що було враження, немов до села приїхав не кандидат сельроба-лівиці, а якийсь польський державний достойник. Це дуже характеристичне явище, що не вимагає ніяких коментарів. Сельробівські кандидати тішаться такою опікою тому, що їх завданням розбивати один національний український фронт, що росте під прапорами УНДО.

Дня 11-го січня ц. р. відбулася окружна нарада в **Вибранівці** для місцевостей: Вибранівка, Бриніці Церковні і Загірні, Чижичі і Борусів, а дня 12-го січня ц. р. передвиборча нарада в **Ліщині**. Дня 13-го січня ц. р. відбулася довірочна нарада в **Баківцях**, а того самого дня в селі **Сарники**, де взяло участь около 200 виборців. — Дня 19-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Шоломиї** для Шоломиї і **Старого Села** при участи около 500 виборців. — Дня 22-го січня ц. р. відбулося велике віче під голим небом в **Глібовичах Великих** для Глібович і Волощини при участи около 600 людей, а того самого дня в **Ланах**. — Дня 23-го січня ц. р. відбулося віче в **Стоках** для громади і кольонії.

На всіх вище поданих вічах реферував кандидат на посла д-р Троян, адвокат з Ходорова. На всіх тих зборах і вічах ухвалено голосувати на листу ч. 18. Яке поводження в Бобреччині має партія УПП, хай посвідчить недавне прогнання їх кандидата д-ра Строкціцького з віча в селі **Волчатичах**.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ

На понеділковій розправі зізнавали дальші свідки, покликані на основі акту обвинувачення, а саме: **Евгенія Хоптяк, Евгенія Гретчак, д-р Іван Ґижа, Теоніля Бенцак, Володимир Калинович, Тетяна Тютько й Василь Джуль.** Зізнання цих свідків, яких в більшости заприсяжено, випали для обвинувачених дуже корисно. Зокрема корисно зізнала для обв. Атаманчука його хозяйка п-і Бенцак і його співльокатор Джуль. Прокуратор п. Ланевський добачив був навіть у зізнаннях св. Джуля деякі суперечности і поставив внесення на його арештування, але пізніше вдоволився списанням з ним протоколу. Батьки троїх обвинувачених Вербицьких **Петро і Марія Вербицькі** на основі прислугуючого їм права відмовилися від зізнань. На тому місці уважаємо за вказане зазначити, що польська преса, яка взагалі заняла до обвинувачених крайньо вороже становище, зреферувала суботнішню розправу так тенденційно, що затемнила зовсім її образ. Зокрема фальшиво представлені в ній зізнання шофера Гасмана, який, не зважаючи на заходи предсідника, прокуратора, д-ра Пшигодзького і суддів присяглих, твердо стояв при тому, що не в силі подати дати того дня, в якому він возив двох людей на Королівську вулицю. Заявляємо, що нашим завданням є подати читачам „Діла" докладний, строго обєктивний і вірний хід цілого процесу, нічого не додаючи й нічого не віднімаючи. Всякі фантазії, здогади, перекручування, підсування і т. п. полишаємо відомій зі своєї тенденційности львівській польській пресі. Наш орган як досі, так і далі буде інформувати про процес вірно й обєктивно.

—o—

Розправа зачалася в год. 9.40. Саля битком набита; публика переважно неукраїнська.

На салю введено всіх нинішніх свідків, яких після упімнення предсідника, що мають зізнавати тільки правду, виведено до іншої кімнати, де вони чекали на свою чергу.

Перша зізнавала сьогодні

ЕВГЕНІЯ ХОПТЯК,

учителька з Долини, незаприсяжена. Бачила, як Ольга Гретчак говорила коло маґістрату з Тисяком, але про що, не знає. На запит д-ра Вол., чи обв. Яринька приходила коли до школи хора, каже, що вона все зле виглядала і загально не була здорова.

Після неї зізнавала

ЕВГЕНІЯ ГРЕТЧАК,

18-літня сестра Ольги і Ярослава Гретчаків, заприсяжена. Оповідала, що раз рано застала у них якогось пана, який спав у ліжку брата, бо брата не було дома. Тисяк чекав у них щось 2 дні на того пана. На питання с. прис., чи часто траплялося, що у них хтось чужий ночував, каже, що бувало, що зайшов якийсь подорожний на ніч. На друге питання щодо брата, каже, що він мав усе дуже богато заняття. Як був у них того дня Вірстюк, вона тоді не була дома. Заявляє, що Ольга не казала їй, аби про того чоловіка що у них був, ніде не казати й нікого до нього не впускати. На питання прокуратора, чому в слідстві в Долині зізнала інакше, каже, що хотіла якнайскорше дістатися додому.

Д-р Вол.: Прошу п.предс. ласкаво ствердити, що нема найменшої ріжниці в зізнаннях свідка перед судом і тут, отжеж не є згідне з правдою, як це твердив перед хвилею п. прокуратор, що свідок перед сл. суддею нибито зізнавав інакше, як тут.

Предс.: Но, так, так.

Д-р Стар.: Чи вам казали на поліції, що ви маєте право ухилитися від зізнань щодо сестри і брата?

Св.: Ні, того мені не казали.

На це предс. щось каже, на що д-р Стар. відповідає, що поліція не виконала свого обовязку, бо повинна була звернути свідкові на це увагу.

З черги зізнавав

Д-р ІВАН ҐИЖА,

літ 30 [illegible] згодою сторін незаприсяжений. [illegible] же, що обв. Головінського знав ще з Чехословаччини.

Д-р Вол.: Чи ви коли стрічали п. Головінського у Львові?

Св.: Не можу того напевно сказати, бо богато разів стрічав ріжних людей, маючи безліч знайомих.

Д-р Вол.: А до „Просвіти" ви заходили?

Св.: Так, кілька разів.

Д-р Вол.: Чи можливе, що обв. Головінський казав голові „Просвіти" звернутися до вас як до знавця Лемківщини?

Св.: Так, бо я сам лемко і про Лемківщину виробив окремий реферат.

По питаннях Головінського щодо реферату свідка про прогр. справу за Лемківщині обв. Гол. стверджує, що він не умовлявся з свідком у справі розмови в „Де ля Пе", тільки просив його зайти туди: обвинуваченому здавалося тоді, що він (свідок) його зрозуміє і обвинити.

Цікавіші були зізнання п-і

ТЕОНІЇ БЕНЦАК.

Свідок, заприсяжена (по польськи), зізнає, що у неї мешкав Джуль і В. Атаманчук. Останній виїхав від неї з кінцем січня. Спали оба на одній канапі. Атаманчук рано був усе дома, а пополудні виходив з книжками до школи. Ходив що-дня, тільки в свята і як були які перешкоди, не ходив. Обв. Дерлиця мешкав у неї 2—3 дні тоді, як записувався на університет. Це було, здається, к. 10. жовтня. Тоді вона виїхала була до Судової Вишні. На питання, коли обв. Атаманчук вийшов 19. жовтня з дому і коли вернувся до хати, каже, що в тому самому часі, як що-дня. Св. вернула з Суд. Вишні 21. жовтня і не застала дома Атаманчука. Їй сказано, що він поїхав до мами, але він за день чи два вернув. При кінці січня прийшов раз к. год. пів до 10 рано його тов. Трач і п. Королюкова. Сказали, що мама обв. Атаманчука хора і він мусить зараз до неї їхати. Деякі річі по Атаманчукові, яких він не забрав, забрав частинно Трач, а частинно забрано їх до суду.

На питання прокуратора, під яким іменем жив Атаманчук і чи його мельдувала, каже, що знала його як Біласа і так його зголосила. На дальші питання, чи він був тоді хорий, каже, що так. Чи фотографувалися оба з Вербицьким, не бачила. На питання прокуратора, як було в дні виїзду Атаманчука, оповідає про візиту п-і Королюкової, а потім Трача. На питання, як п-і Королюкова приняла вістку про те, що Біласа забрали на поліцію, каже, що не пригадує собі нічого замітного. На всякий випадок п-і Королюкова не плакала.

На питання д-ра Шухевича, чи обв. Дерлиця привозив коли мід, каже, що привозив для Атаманчука і також їй привозив. На дальше питання каже, що Атаманчук їздив на Різдво додому. На пит., як він заховувався потім, як вернув, каже, що таксамо, як все, без ніякої зміни. На пит. д-ра Старосольського, який був обв. Атаманчук, каже, що був усе добрий і гречний. Жив скромно а по правді в біді, бо не все міг платити регулярно. По його виїзді аж на третій день прийшла поліція, яка зробила ревізію і питала за Біласом.

Потім покликано на салю

ВОЛОДИМИРА КАЛИНОВИЧА,

20-літнього студента університету, якого заприсяжено. Св. мешкав якийсь час у п-ва Вербицьких (листопад—грудень—січень 1926-27). Св. харчувався в студ. мензі, тому додому приходив тільки спати. Обв. Ів. Атаманчук був постійно вечерами дома і звичайно щось читав або писав. Мих. Вербицький був за той час тільки раз у них дома. На питання д-ра Стар., коли обв. Ів. Вербицький приніс пачки з фільмами, каже, що мабуть по святах.

Д-р Стар.: Чи ви все заставали його дома.

Св.: Так.

Опісля зізнавала

ТАТЯНА ТЮТЬКО.

19-літня учениця семінарії, заприсяжена. Бувала нераз у Вербицьких. Дня 19. жовтня була також у них. Тоді була там ще одна тов. (Стефа Байсаровичівна), Ольга, Балівський і Іван. Вийшла від них по 7-ій год. і всіх їх лишила дома. На питання предсідника, чому на поліції зізнала, що Ів. Вербицького не було тоді дома, каже, що була така перестрашена, що хоч знала, то не могла сказати. Перед сл. суддею сказала, так як нині.

З черги мали зізнавати батьки обвинувачених Вербицьких

ПЕТРО І МАРІЯ ВЕРБИЦЬКІ.

Обоє, користаючи з закона, зрікаються зізнань.

На салю покликано останнього свідка нинішнього дня

ВАСИЛЯ ДЖУЛЯ,

23-літнього абсольвента V. р. учит. семин., родом з Тростянця, пов. Долина, якого заприсяжено. Св. зізнає, що по феріях 1926 р. замешкав у п-і Бенцак, разом з Атаманчуком (як Біласом), який

приготовлявся до гімн. матури. Атаманчука знав тільки як Біласа. Білас виходив щодня по обіді на свій курс, а вертав між 8—9 год. веч. Опісля оповідає, як було того дня, коли Атаманчук виїздив з п. Королюковою зі Львова. На питання, як було 19. жовтня, оповідає, що 19. жовтня пропонував тов. Дерлиця йому й Атаманчукові піти до кіна. Він відмовився, бо мав учитися, а вони оба пішли. Платити обіцяв Дерлиця. Вертав тоді Атаманчук до хати звичайною порою, коло 9-ої год. веч. На питання предс., чому св. у слідстві не пригадував собі, чи обв. Дерлиця пропонував їм піти до кіна і чи Атаманчук пішов з Дерлицею, чи на курс, каже, що тоді дуже пильно вчився до матури і голова його занята була тільки наукою.

Прок.: Ставлю внесення, щоби зробити відпис протоколу і відставити його до сл. судді та приарештувати.

Д-р Шух.: В імени оборони мушу протитакого внесення п. прок. запротестувати, бо це є тероризування свідка.

Опісля питає д-р Шух., як то було з заміною шапок, коли св. і обв. Атам. ішли на поліцію. Св. оповідає, що вони поміняли їх несвідомо. Атам. узяв мабуть його шапку, а він його капелюх.

Д-р Шух.: Чи Атам. носив коли бачки?

Св.: Ні.

Свідкові в цьому моменті робиться недобре, наслідком чого розправу перервано на пів години. (Свідок сідає блідий на крісло, йому приносять воду).

Предс. (до прок.): Чи обстоюєте при свойому внесенню?

Прок.: Ставлю внесення, щоби зробити відпис протоколу з свідком і відставити його до сл. судді.

По павзі.

Після перерви ставлено дальше питання св. В. Джулеві.

На пит. д-ра Шух. свідок оповідає, що обв. Атаманчук був у нього на святах і вернув до Львова третього дня. На дальші питання оповідає, що обв. Атаманчук мав дуже добре серце і був учинний. По 20. жовтня був Атам. на 2 ч. 3 дні виїхав до мами. На пит. с. пр. свідок оповідає ще раз, як то було з тим виходом до кіна, при чому судді прис. і предс. конче хочуть бачити в зізнаннях свідка перед сл. суддею і тепер суперечности.

На просьбу д-ра Шух. предсідник стверджує, що свідок заявив у слідстві, що Атам. **мабуть** вийшов з книжками з дому (а не твердив цього напевно). Також він заявив там, що **не виключає**, що обв. Дерлиця пропонував їм обом піти до кіна.

Після того предс. диктує протоколянтові нинішні зізнання свідка, при чому св. каже, що по великій правдоподібности обв. Атам. пізнався з обв. Дерлицею у нього. Св. відвідав Атам. в тюрмі тільки раз, в жовтні м. р. а Дерлицю 2—3 рази аж тоді, як був на це дозвіл. Істотна ріжниця між зізнаннями свідка на нинішній розправі з давнішими та, що він давніше не заявив нічого певного про кіно, а тепер заявляє, що обв. Дерлиця просив їх обох дня 19. жовтня цілком певно до кіна, але св. з того не скористав, тільки обв. Атаманчук.

Списаний зі свідком протокол, який він підписав, переслано прокураторії до дальшого урядування.

Після того предс. стверджує, що до одного св. (Марії...) нема ніде адреси, хоч вона зголосилася була по біжет на розправу. Адресу того свідка подає обв. Мих. Вербицький.

Щож до св. Соболтинського Леопольда, другого вихованка Грунв. бурси, то він тепер має бути в Ченстохові і досі не вдалося його віднайти.

При кінці предсідник поставив іще кілька питань до обв.

СТАНИСЛАВИ ДЗЬОБІВНОЇ

на обставину кольпортажі „Нац. Думки".

Предс.: Ви займалися кольпортажею „Нац. Думки"?

Обв.: Я тільки помагала її розпродувати. Журнал приходив на адресу Дайся, а як він виїхав до Праги, то на мою.

Предс.: А той лист ви до кого писали? (Показує).

Св.: До „Оленки". Вона також помагала кольпортувати „Нац. Думку".

По відчитанню того листу, в якому обв. Дзьобівна просила „Оленку" занятися кольпортажею „Н. Думки", замкнено нинішню розправу. Завтра в понеділок будуть переслухані дальші свідки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

З галицьких запічків.

На провінції тільки й розмови: вибори та вибори. Говорять усі: незаінтересовані, незаангажовані і невдоволені.

Тільки вдоволені не говорять нічого, бо... таких нема.

Ті, що говорять, мають безліч аргументів, що справа не стоїть так як повинна, себ-то не так, як вони хотіли.

— Уявіть собі! Такого Калістрата Затичку ставлять на посла, а Семена Мотовила ні.

— Хтож то є?

— Діяч. Правда, тихий, але ревний. А який бесідник!... Недавно був похорон одного радника. Треба було чути як він говорив. Навіть дальша родина плакала!...

— А в повіті він знаний?

— Но... чому... досить... Але чиж то конечне з округи?! Можнаб на державній листі.

— Державна листа, бачите, є для людей потрібних у соймі, а непопулярних у краю.

— Власне, Мотовило, відповідає тим усім вимогам. Потрібний є напевно, а непопулярний також.

— Кажете: потрібний, а будь ласка скажіть, що він менш-більш знає.

— Все! Кажу вам: усе. Ходяча енциклопедія. А який роботящий. Ще заки пішов на пенсію, то що-дня точно ходив до бюра і навіть поза урядовими годинами сидів... А який „віцман" — вмерти можна.

На провінції йдуть розмови...

Про вибори...

— Знаєте, пане добродію, світ кінчиться.

— І я так думаю. От-от прийде антихрист...

— Не жартуйте... Я до виборів.

— А-а-а!

— Так, щоби ви знали. Так! Скажіть мені: хто назначував кандидатури?

— Не знаю... Але здається мені, що кандидатури виростали по більшій части самі з себе.

— Як то самі з себе?

— Зараз вам поясню. Коли ви не замітаєте хати, то в цьому поросі...

— Будуть блохи!

— Бачите, Галичина довго не замітана.

— Зовсім правильно. Розумію. Але на це можна порадити...

— Як?

— Ставити на місцях своїх людей яких усі знають.

— А вас знають?

— Мене... При чім тут я... Але коли вам про те йде, то я тут найпопулярніша особа. І напрацювався досить — люблять мене.

На провінції йдуть розмови...

— Думаю, що кого як кого, але нашого Миколая Швайку повинні були поставити.

— Чому саме його?

— Знаний в повіті. Кожне село його пам'ятає.

— Від коли пам'ятає?

— Ще з передвоєнних часів.

— Екзекутором податковим.

— Чим-же він був?

— Щож він розуміється на політиці?

— Чому! Камяницю має, господарить добре і гроші в нього є...

— То ставте його.

— Та ми таки ставимо. Як личого. Тільки, щоби наші партії піддерли його.

На провінції йде ще й така розмова.

— Той Жабурський, то голова!

— ? ? ?

— Не хотіло його Ундо поставити він станув як дикий, бачив що це недобре виступив з Унда і зголосився до Упілі. Упілі ставить свого, він виступив з Упілі і тепер кандидує з радикальної листи.

— Ов, хитрун. Таких нам би більше!

„Der kommende Mann" української політики.

На провінції йдуть розмови про вибори...

А Львів?!

Слухає і дрижить перед думкою краю.

Нема то, як політична виробленість!...

Галактіон Чіпка.

КАНДИДАТСЬКІ ЛІСТИ В СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

Станиславів, 6. лютого 1928.

На руки предсідника окружної виборчої комісії на виборчий округ Станиславів внесено загалом 36 ліст, з чого 14 до сенату, а 22 до сойму. **До сенату** внесено 6 ліст українських, 6 польських і 2 жидівські. Між українськими бачимо лісти: радикалів правицю і лівицю, УНДО, капапів, УНС і Сель-Роб правицю, між польськими дві лісти ББ санації (окрема зі Станиславова і Стрия), католицько-народових (т. зв. капарек), Зєдночене людове, ППС і Звйонзек хлопський, між жидівськими загально-жидівський бльок (Левін) і сіоністів Райха. — До сойму окрім вище вичислених внесли ще лісти: з поміж українців: Сель-Роб лівиця, УПП і чотири льокальні. Остапяк, Носків, Петрович, Кузьмичук. З польських: ББ лише 1 лісту (а не 2 як до сенату) і одна льокальна п. н. Зєдночене люду (Кароль Маліновський). З жидівських ліст бачимо між зголошеними до сойму ще лісту „Поалей Ціон" і робітничу „Бунд". Так отже до сойму внесли українці 12, поляки 6 а жиди 4 лісти.

КАНДИДАТСЬКІ ЛІСТИ В ЗАХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Новий Санч.

У 44 окрузі зголошено 15 ліст. З „Рускої листи" кандидують Д-р Орест Гнатишак, Гар. Громосяк, Сем. Кулянда, Мих. Сенько.

Тарнів.

У 45 окрузі 13 ліст; із „Рускої листи": Войтович, Мончак, Качмарчик, Зах. Стависький, Яремчак, о. Хиляк, Ванько Дука.

ПОЛЬСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ У ВАРШАВІ.

Варшава, 6. лютого 1928.

Зачувати, що польсько-більшовицькі переговори в справі торг. договору йтимуть у Варшаві. В найближчому часі приїде до Польщі більшовицька делегація задля переговорів.

РОЗЕМНИЙ ПАКТ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАМИ.

Париж, 6. лютого 1928.

З Вашінгтону подають: Нині держ. підсекретар Олдс і франц. амбасадор Кльодель підписали роземний пакт між Францією і Злуч. Державами.

АТЕНТАТ НА ПРЕЗИДЕНТА ПОРТУҐАЛІЇ?

Берлін, 6. лютого 1928.

Кореспондент „Берл. Таґу" подає, що до Парижа наспіла несправджена досі вістка з Лісбони, що там на Торговельній пл. виконано атентат на президента Портуґалії Кармону. Атентат удався; зараз потім вибухла у Лісбоні революція

ВИБУХ НА СТАЦІЇ В РЯШЕВІ.

Ряшів, 6. лютого 1928.

На стації у Ряшеві наступив вибух у вагоні поїзду, що віз хемікалії із Бресляву до СРСР. Вагон зал. служба відчепила і пересунула на бічні шини. Детонації повторювалися що кілька секунд: це вибухали бочки, що були в середині. Вибух був такий сильний, що розсадив вагон а части залізних бочок кидало на 200 м. високо. Ратунок огневої сторожі був неможливий, тому вагон згорів зовсім. Досі не стверджено ще, що це за вибуховий плин переважено до СРСР.

ВЛОМ

Львів, 7. лютого 1928

Злодії вломилися до бюра дирекції домен і лісів при вул. Хорущини 17. Розбили вже касу, але в цій хвилі ввійшов до бюра урядовець Балтро і злодії втікли. Урядовець і поліцай пустилися за злодіями але безуспішно. В касі було 4.500 зол.

НОВИНКИ.

— **Вияснення.** Одержуємо таке вияснення: На допис з Тернополя, поміщений у „Ділі" з дня 4. лютого ц. р., підписана як голова Виділу Філії „Союзу Українок" заявляє, що не є згідне з правдою, начеб п. Антоніна Кордубова була заст. голови „Союзу Українок", а є правдою, що вона як член Виділу від відомої афери не бере зовсім участи в діяльности і засіданнях Виділу. **Антонія Конрадова".**

— **Спростування.** На новинку в 25. ч. „Діла" п. н. „Дивні ласки" дістаємо від п. Генр. Коваля, що покликується на пресовий декрет президента Річипосполитої з 10. травня 1927 р., таке спростування: Неправдою є, начеб я дістав двомісячну відпустку з приводу виборів. За те правдою є, що ще далеко перед розвязанням сойму, бо з початком листопада 1927 р. я вніс прохання про відпустку для поратування здоровля, підтримуючи своє прохання лікарськими свідоцтвами, між іншими і від д-ра М. Панчишина. Подання так удокументованого не могла відмовно полагодити львівська шкільна Кураторія і таким способом моя відпустка цілком припадково збіглася з виборами. Так само неправдою є, що т. Великановича перенесено на захід у звязку з виборами згл. з його кандидатурою — за це правдою є, що перенесено його ще перед трьома роками; а також правдою є і те, що перенесення це наступило за кару за громадянську діяльність тов. Великановича, як також і мене за подібну діяльність запроторено в глухе неприступне сільце на 21 км. від залізниці. — З глибоким поважанням **Генрих Коваль**, учитель.

— **Міжнародні шахові змагання.** Берлінські шахісти для вшанування 100-ліття свого товариства зорганізували міжнародні змагання з участю таких шахістів: Немцовіч (Копенгаген), Боголюбов (Триберг), д-р Тартаковер (віденець, тепер у Парижі), Реті (Дюссельдорф), Штайнер (Будапешт), Йонер (Цюріх), Штольц (Штокгольм) і німці: Брікман (Кіль), Леонгардт (Кенігсберг), Земіш, Агуес, Шлаґе, Кох і Гелліґ — усі з Берліна. Німці мусять напружити всі свої сили, щоби здобути одну із перших трьох нагород, які імовірно будуть поділені (невідомо лише, в якій черзі) між Нємцовічом, Тартаковером і Боголюбовим, представниками „нової школи", що за останні роки здобули перші нагороди. У турнірі бракує нім. мистця д-ра Емануїла Ласкера, що жде на двобій за мистецтво з Альохіним у 1929 р. і югославянського профес. Відмара. До списку треба додати ще 3-ох віденців: Шпільмана, Ґрінфельда і Кмоха, добрих теоретиків, але слабших практиків.

— *Літературний куток.* Після довшої перерви в праці для сцени М. Горкий написав пєсу „Фальшивий гріш", вистављену в Римі і присвячену першій артистці модерного римського театру Татяні Павлової.

чій, наполовині італійці. Песу мав ставити раніше Райнгардт і Москва, але Рим і Павлова є ближчі Горкому, що живе в Сорренто. Песа є великою сензацією для всієї Італії. „Фальшивий гріш" має всі прикмети найкращих пес Горкого „Міщан" і „На дні", тільки ще краще технічно збудована. Вона має одну загальну рису, що дозволяє на анальогії із песами Ібсена, а саме: поруч зовсім реалістичної буденної історії через усю акцію перевивається символічна думка про „фальшивий гріш" — почувань, думок, учинків. Хто цієї думки не бачить, може над нею не дума и. В песі є й звичайний фальшивий гріш про який іде балачка у звязку з акцією. Італійська критика, що висловлюється про новий твір Горкого з великою пошаною, не скриває своєї думки, що не зовсім ясно бачить провідну ідею песи, досить заплутану мережкою складної акції. Уся песа приносить акторам цілу низку характеристичних і трагічних роль, як і в двох відомих попередніх песах Горкого. Небавком песу ставитиме в Парижі Пітоєв (фр. мовою) і Райнгардт після повороту з Америки.

— **Слава і гроші.** Один із переможців останньої війни маршал Жофр живе в Ніцци за пенсію, яку дістає від франц. військов. міністерства. Неравно власник хати підвищив йому комірне. Тоді Жофр заявив, що приневолений переністись на менше мешкання, бо пенсія йому не вистачає. Еспанець Рамірез, що має в Ніцци кілька домів, дізнавшись про це, прохав Жофра, щоби зробив йому ту честь і замешкав в однім із його домів до смерти безплатно.

— **Не 100, а 10.** У вчорашнім фейлетоні „Нащадок конкістадорів" друкарський чортик змінив зараз друге слово „десятки" на „тисячі" кандидатів на нагороду Нобля. Друкарський і коректорський товаришу! Ви таки трошки занадто легковажите нагороду Нобля!

— **Виставка революції.** У Парижі зорганізували великанську виставку памяток революції. Є це збірка творів мистецтва, образів, рукописів, афішів і всяких предметів, що всилі відтворити картину кривавої доби терору та її діячів. За склом глядачі можуть побачити останки збережених дорогоцінностей і памяток королівської рідні, сконфіскованих і на-пів зруйнованих у вирі революційної гарячки. Брюссель позичив Парижеві великанський образ Давіда „Марат у своїй ванні, вбитий". Поруч нього лежать рукописи та прокламації цього жахливого трибуна юрби. Рукопис „Марселези", заповіту бідної Шарльоти Корде, листи, поезії, військові прикази, перші сліди появи артилерійського поручника Буонапарте — — надії, погрози, обіцянки, перспективи нового світа та життя, на цій виставці є все те, чим повна є... кожна передвиборча кампанія!

— **Маскарадні новини з Льондону.** Льондонська аристократія ввела цього року на маскові балі нову форму костюмів. Історичні одяги, характеристичні або фантастичні видались уже перестарілими, треба було найти щось нового. І найшли костюми символічні своєрідного типу: ті, що передають „душу" красуні-маски. На пр. „ненажерність": — дівчина в жовтій ніжами, що наслідує пальму, а в її листях малпи, які вирівають собі жадно овочі; „багацтво": добродій, що оженився з американською мільонеркою зробив собі костюм із долярових банкнотів; „принада": гарну курочку здоганяють два лиси.

— **Зловживання телефоном.** У Парижі заснували дивне товариство... абонентів телефону. Мета товариства: боротись із шкідливими жартами злобних осіб, які щодня і щоночі причиняють своїми фальшивими звістками великі прикрости ріжним людям. Лікаря будять у ночі і коли він гадає, що це поклик до недужого, його питають: яка година? У похороннім підприємстві замовляють домовину на адресу хати, де нікому її не треба; мужів алярмують звістками, що їхні жінки саме в цій хвилині находяться на інтимній зустрічі в такім-то місці... Наслідком таких жартів щодня десятки осіб дістає нервового розстрою, нападає в обуренні на Богу духа винних людей, витрачає сила грошей, часу та енергії надаремне. А злови злобних жартунів не так легко; адже не можна біля кожного телефону поставити детектива. Як бачите: нема такого доброго винаходу, щоби люди не зробили з нього щось злого!

ло до боїв між жидівськими кольоністами і бедуїнами. — У Константинополі арештували бувш. міністра торгівлі Ігелн-Бея. — Льондон хоче ратувати свою кепську музикальну славу і приготовляє низку міжнародніх оперових вистав із участю чужинних артистів. — Є чутки, що грецька армія бунтується. — Левін із Ню Йорку, відомий із сміливости на літаку та в рекламі, має намір їхати літаком до Москви. — У Сінгапур арештували 5 китайців, що мали великий склад комуністичних летючок. — У місті Фол Рівер (Зл. Держ.) згоріло кільканайцять великих домів вартости 12 міл. дол. — В Одесі найшли в сховищі сталеву скриньку із дорогоцінностями на 3 міл. карб., власности золотаря, що втік на чужину. — У горішн. Австрії та околиці Сальцбурга знову відчули легке тремтіння землі. — Посли віденського парляменту християнської партії протестують проти виступів муринсько-париської „танцюючої зорі" Джозефіни Бейкер у Відні. — Воєнні спомини помершого англ. маршала льорда Хега не будуть оголошені аж за 12 літ. — Два англ. денники „Уестмінстер Газет" і „Дейлі Нюс" (лібералький орган) злились в один; „Уест. Газ." істнує від 1893 р.

— **Неправдива вістка про кровавий напад біля Жовкви.** Поліційний постерунок у Жовтанцях (біля Колодна) заперечив вістку про напад на двір Біл'нського у Колодні, в якім нібито згинуло аж сімох людей. Також слідчий уряд у Львові видав урядовий комунікат, у якім заперечує вісти про напад на двір у Колодні.

Театри.

„**Коопер. Український Театр**" під дирекцією Ів. Стадника (вул. Шашкевича).

Перерва.

Міський великий театр:

7-го г. 7.30 „Цілунок Попелюшки".
8-го г. 7.30 „Страшний Двір".
9-го г. 7.30 „Цілунок Попелюшки".
10-го 7.30 „Кавалерія рустикана" та „Паяци".
11-го 3.30 попол. „Цілунок Попелюшки".
11-го 7.30 „Ганнеле".

Міський „Театр Новин":

7-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
8-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
9-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
10-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
11-го г. 7.30 „Феноменальна умова", американська комедія Ларрі Джонсона.

Кіна.

„Аполльо": „Гробовець кохання".
„Паляс": „Схід сонця".
„Лев": „Обіцяна земля".
„Фатаморгана": „Пат і Паташон як підстави престолу".

Передвиборчі віча і збори.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ).

Позір Сколівщина!

В неділю дня 12-го лютого ц. р. в год. 12-й п. п. відбудеться велике окружне віче в Підгородцях біля церкви для всіх округ. [illegible] сел.

З життя наших установ.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства.

Відбулись вони дня 28. І. ц. р. Голова Т-ва д-р М. Музика зазначив у своєму звіті, що не зважаючи на важкі обставини, Т-во розвинуло доволі широку організаційну та наукову діяльність. Організаційна діяльність проявилася передовсім інтервенціями в справі українських лікарів-нострифікантів, а далі заходами для добуття належного місця в союзі славянських лікарів і в деяких інших меншої ваги справах. Ширше розвинуло Т-во наукову діяльність і наладнало тіснійший звязок з науковими медичними колами Радянської України. Т-во видавало свій орган „Лікарський Вістник", а крім того влаштовувало в товаристві і поза ним наукові виклади.

З кінцем цього року відбувся у Львові заходами Лікарського Т-ва і Українських Природників II. Зїзд українських лікарів і природників, про який своєчасно писалося в „Ділі". Пройшов цей Зїзд з великим успіхом.

Після звіту та по уділенні абсолюторії уступаючому виділові, вибрано новий у такому складі: д-р Е. Бурачинський (голова), д-р О. Подолинський (заст. голови), д-р Л. Максимонько, д-р Рудницька Сл., д-р Кашубинський і д-р Кордюк (членн виділу) та д-р Дзерович і д-р Цимбалістий (заступники виділових).

Посмертні згадки.

Гимназія імени Тараса Шевченка в Українській Стрию, проф. М. Клиш ... [illegible] сумом оповіщає українське громадянство про наглу, передчасну смерть свого п. з. ... бутнього Директора Олександра ... Як вичайне видання, що вийде [illegible] ...

ОПОВІСТКИ.

Український Національний Хор Дмитра Котка:

7. II. — Нижанковичі.
8. II. — Нижанковичі.
1346 9. II. — Перемишль. 10—7

Засідання повного Українського Народ. Виб. Комітету на місто Львів відбудеться нині дня 7. лютого 1928 в салі Бесіди при вул. Рутовського 2а, на яке запрошується членів як також і прихильників.

Український Комітет в ЧСР отсим просить п.п. інж. Івана Збаричука, Олексу Батюка, Данила Сердюка, Михайла Баталіна, Василя Бабичка, Петра Сікору та Михайла Лисків'ського подати до Комітету свої точні адреси, а рівнож на вимогу Чехословацького Червоного Хреста в Празі — виконати свої зобовязання перед ним. — Управа Українського Комітету: Проф. сенатор С. Шелухин голова, Л. Клименко секретар.

Оголошення.

Повідомляється, що Надзвичайні Загальні Збори Т-ва Міщанське Братство в Тернополі відбудуться по думці § 10 статута того ж Т-ва дня 24. лютого 1928 в год. 15 в домівці Т-ва. Порядок днів: 1) Вибір Виділу 2) Внесення і запити. — Тернопіль, дня 29.1. 1928. — За Виділ Т-ва Міщанське Братство в Тернополі: *Андрій Фалендиш* голова, *А. Салевич* секретар.

X. Загальний Збір

Союза Українських Приватних Службовиків „Супруга" відбудеться у Львові дня 26. лютого 1928 неділя в годині 9. рано в домівці при вул. Коперника ч. 26 з таким порядком нарад: 1) Відкриття Збору і вибір голови Збору; 2) Верифікування протоколу з послідного Загального Збору; 3) Звіт Головної Ради: а) загальний огляд діяльности в 1927 р., б) касовий звіт за 1927 рік; 4) Звіт Провірної Комісії з провірки діло- і книговодства за 1927 р.; 5) Дискусія над звітами і приняття внесення в справі абсолюторії для Головної Ради і Провірної Комісії; 6) Предложення й устaлення пляну дальшої праці в Організації; 7) Вибір голови, 11 членів і 6 заступників членів Головної Ради та 3 членів Провірної Комісії на діловий рік 1928; 8) Предложення й одобрення буджету на рік 1928; 9) Усталення висоти членської вкладки на 1928 рік; 10) Внесення і запити; 11) Замкнення Загального Збору. Якщо в означеному часі не явиться на Збори 1/3 часть всіх членів, потрібна до правосильности нарад, відбудеться в годині 10-тій того самого дня, в цій самій салі і з цим самим порядком нарад другий Загальний Збір, який рішатиме без огляду на число присутніх на Зборі членів. Право участи в Загальнім Зборі має кожний член, що вирівняв членські вкладки по кінець місяця листопада 1927 (§ 10 статута). — Львів дня 3. лютого 1928 року. — *Головна Рада „Супруга".* 1-1

Подяка.

Божою волею відійшов від нас на вічний сон Найдорожчий Муж, Батько і Дідо Іван Гатомир, ем. управитель школи. В часі цего великого удару діжнали ми стільки помочі і розради, що почуваємося до обовязку цею дорогою зложити найщиршу подяку всім, які старалися улегчити цей наш великий біль. В першу чергу дякуємо Вам Високодостойні Паньства Лазарів і Кишакевичі за це, що в часі довгої недуги покійного, Ви весь вільний час від ваших занять посвячували на відвідини покійного, та в цім часі Ви виявили стільки християнської любови і посвяти, що ми не в силі Вам віддячиться. Найсердечніша подяка Вам за це, що Ви занялися улаштованням похоронів, та ні хвилі не лишали нас прибитих горем без слів розради. Дякуємо Вп. д-рові В. Кобильникові з Самбора за сумлінне і безінтересовне лічування та підтримування життя, доки це було можливе в людських силах. Рівнож дякуємо Всч. о. Д. Качмареві за відвідування в часі недуги та приготовання на вічну путь. Якнайщиршу подяку складаємо Високопреподобним Отцям Деканам Ант. Миколаєвичеві з Підбужа, Юл. Татомирові з Луки і Як. Яхнові з Залуква, Всч. Отцям Парохам Мих. Городиському з Урожа, Ол. Тимкевичеві з Опаки і Дм. Качмареві з Сільця за участь в похоронах. Дякуємо о. Яхнові за зворушаюче прощання при винесенні домовини, а п. пр. Лазарову і п. Кишакевичеві за слово над гробом. Щира подяка п. Ст. Луцевому, упр. школи в Урожі і п.п. Юлії Бориславській, Стефанії Гриницкій і Владиславі Леховичі, учителькам в Опаці, які прибули віддати послідню товариську прислугу. Вкінці дякуємо всім за участь в похоронах і цим, що будьто устно, будьто письменно виявили нам заяву співчуття.

Сілець в лютім 1928. Родина.

Поширюйте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10